

Grécky parlament schválil ďalšie kolo reforiem, ktorým neverí ani Tsipras.

Regulátor mieni a ekonomika mení a dnes sú grécke banky ako po jadrovom výbuchu.

Banky budú zbavené zlých úverov a následne reštrukturalizované.

S kým budú bankovať Gréci a koľko ich to bude stáť?

Grécky parlament schválil ďalšie kolo reforiem. Tento krát to išlo relatívne hladko, proti bolo len 36 poslancov vládnej strany SYRIZA a 27 ďalších z 300-členného parlamentu. Za hlasoval dokonca aj bývalý minister financií Varoufakis. Premiér Tsipras však nezabudol zopakovať, že reformnému plánu neverí.

Nie je to veľké prekvapenie. Vláda totiž presunula na august hlasovanie o mimoriadne citlivom zvýšení daní pre farmárov a na programe ostalo hlasovanie o „nezáživnej“ reforme súdnictva a implementácii európskej smernice o reštrukturalizácii bánk.

Práve ozdravenie bankového systému pritom bude jednou z kľúčových tém najbližších mesiacov. Európska centrálna banka opäť začala gréckemu bankovému systému uvoľňovať dodatočnú likviditu cez ELA, čo umožnilo mierne uvoľniť kapitálové kontroly. Pobočky sú otvorené a Gréci si môžu vybrať 420 eur týždenne, čiže rovnako ako dodnes, ale nemusia stáť pri bankomate 7krát za týždeň. Cezhraničné platby sú však naďalej blokované a každá firma musí požiadať špeciálnu komisiu o povolenie, ak chce zaplatiť zahraničnému dodávateľovi. Zďaleka nie vždy ho dostanú. Navyše zahraniční dodávatelia od gréckych zákazníkov požadujú platby predom, čo ešte ďalej zhoršuje ich tok hotovosti. Napriek malej otvorenosti gréckej ekonomiky to znamená obrovské problémy. Niektorí zamestnanci dokonca musia lietať do zahraničia s kuframi peňazí, aby mohli platiť dodávateľov. Firmy často krát ani nie sú schopné dostať zaplatený tovar z gréckych prístavov, pretože nedostali zo (zavretých) bánk potrebné platobné potvrdenia. Vlna bankrotov gréckych firiem má koniec ešte ďaleko. Tí, ktorí chcú prežiť, sa vo veľkom obzerajú po Bulharsku, kde už dnes pôsobia pobočky mnohých gréckych firiem. A nielen kvôli nižšej korporátnej dani (10% vs. nových gréckych 29-33%)

Paradoxne, všetky veľké grécke (pološtatné) banky ešte minulý rok prešli slávnymi stres testami ECB s výsledkom „netreba dodatočný kapitál“ a vtedajšia vláda tlieskala nadšením. Ako to býva, regulátor mieni a ekonomika mení a dnes sú grécke banky ako po jadrovom výbuchu. V roku 2012 boli ozdravené takmer 50 miliardami eur z druhého záchranného balíka, ich ozdravenie nechýba ani v treťom. Pravdepodobne na jeseň prebehne ďalší stres test gréckych bánk na zistenie rozmerov kapitálovej diery. Chýbajúci kapitál sa momentálne odhaduje na 15 miliárd eur. Nemá niekto záujem investovať do gréckych bánk?

Rekapitalizácia prebehne (opäť „pravdepodobne“) cez nový nástroj eurovalu, ktorý umožňuje priamu rekapitalizáciu bánk (v prípade Španielska sa rekapitalizovali síce cez euroval, ale okľukou cez španielsky štát). Táto funkcionality eurovalu však bude pripravená až v januári 2016, takže s odstránením kapitálových kontrol si Gréci ešte minimálne pol roka počkajú.

Následne prebehne tzv. cyperský scenár – banky budú zbavené zlých úverov a následne reštrukturalizované, pričom straty utrpia aj akcionári a veritelia bánk (tzv. bail-in). Tento postup stanovuje na začiatku spomínaná európska rezolúcia o reštrukturalizácii bánk.

Reštrukturalizácia sa dotkne aj nechránených vkladov, teda vkladov nad 100 000 eur. Oproti Cypru je tu však jedna malá výnimka. Kým na Cypre to dopadlo do značnej miery na zahraničných (najmä ruských) vkladateľov, z Grécka už veľké ryby dávno odplávali. Reštrukturalizovať (rozumej orezávať) sa tak budú najmä vklady Grékov

Upustenie od bail-in by pre Európu znamenalo návrat do roku 2010.

Kým na prelome rokov atakovala strana Podemos 30%, teraz sa drží okolo 20%.

Príkladom bubliny v Španielsku je dražba letiska v regióne Castilla-La Mancha.

a gréckych podnikov. Prirátajte si k tomu aktuálne zvyšovanie daní a sen o gréckom vyrastaní z 330-miliardového dlhu sa rozplynie.

Orezanie vkladov gréckych podnikov do záchranu bánk by muselo byť veľké (nechránené vklady tvoria len tretinu aktuálnej vkladovej bázy) a mohlo by byť tak zničujúce, že nie je vylúčené, že sa toho nakoniec Trojka zľakne. Upustenie od bail-in by však pre Európu znamenalo opísanie dokonalého kruhu a návrat do roku 2010. Niekoľkoročné budovanie záchranných procesov pre banky by sa zmenilo na frašku.

A ozaj, aby sa nezabudlo – v roku 2016 už bude spustený spoločný rezolučný fond, ktorý by sa tak teoreticky mohol a mal na záchranu gréckych bánk podieľať. Prispeli by tak na ňu aj zákazníci slovenských bánk...

Dilemy sa riešia aj na dlhovom poli. Grécko dostalo preklenovací úver 7 miliárd z polozabudnutého mechanizmu EFSM (spolupodieľal sa na záchranu Portugalska a Írska), aby stihlo zaplatiť pondelkovú splátku dlhu ECB. Vyjednávania o treťom balíku pomoci vo výške 86 miliárd totiž budú minimálne pár týždňov trvať. No Grécko aj v auguste čaká zopár miliárd splátok, takže pravdepodobne bude musieť dostať ešte jeden preklenovací úver. Briti a Česi budú určite skákať nadšením. EFSM je totiž krytý rozpočtom EÚ a tak do hry vťahuje aj krajiny mimo eurozóny.

Tvrdý postoj veriteľov voči novej gréckej vláde sa však v niektorých oblastiach začína vyplácať. Podľa posledných prieskumov začína strácať paru čierny kôň jesenných volieb v Španielsku, strana Podemos. Kým na prelome rokov atakovala popularitu 30%, teraz sa drží okolo 20%. táto pyrenejská SYRIZA však zďaleka nie je z kola von, keďže jej hlavní rivali majú takisto okolo 20%. Hore sa naviac tlačia zatiaľ nie úplne jasní Ciudadanos.

Súčasnej španielskej vláde pomáha nielen katastrofický vývoj situácie v Grécku od nástupu SYRIZA, ale aj zlepšujúce sa čísla v krajine. Nezamestnanosť klesla na úroveň roku 2011 (stále však cez 20%) a hospodársky rast v tomto roku by mal dosiahnuť 3,3% HDP.

No optimizmus nie je na mieste, veď Európa ním hýrila pred necelým rokom aj v prípade Grécka. Takou malou pripomienkou gigantickej bubliny, s ktorou sa Španielsko ešte stále musí plne vysporiadať, bola dražba slávneho letiska v regióne Castilla-La Mancha. Letisko postavené vo vnútrozemí uprostred ničoho má kapacitu 10 miliónov pasažierov (2x viac ako bratislavské) a stálo miliardu eur. Táto „prorastová investícia do infraštruktúry“ sa stala gigantickou blamážou, keď z nej vzlietlo len zopár lietadiel a po pár mesiacoch prevádzky sa zavrelo na dobro.

Ponuka na odkup v dražbe znela na ľudových 10 000 euro od čínskej firmy, teda 0,001% nákladov. Správca majetku dúfal aspoň v 40 miliónov. Nezúfajte, že vám ušiel takýto obchod. Možno to letisko Číňania následne vymenia za parkovacie miesto v Petržalke...

Nerozlietaný zvyšok týždňa želá

Martin Vlachynský
23.7.2015